

هفته نامه تحولات انرژی (۴۹)

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۶۰۱
فروردین ماه ۱۳۹۲

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۲ صنایع تکمیلی پتروشیمی توسعه اقتصادی را شتاب می‌بخشد
- ۶ تبعات منفی تمرکززدایی مدیریت برق
- ۷ اولین قرارداد فروش تضمینی برق تجدیدپذیر مبادله شد
- ۹ آژانس بین‌المللی انرژی: اوپک نباید نفت بیشتری تولید کند

هفته‌نامه تحولات انرژی (۴۹)

قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

(به‌روز شده ۱۷ آوریل ۲۰۱۴ (۱۳۹۳/۱/۲۸))

عنوان	قیمت	بازار
نفت خام وست تگزاس (دلار در بشکه)	۱۰۴/۳۰	نایمکس
نفت خام عمان (دلار در بشکه)	۱۰۶/۳۹	بورس دوبی
نفت خام برنت (دلار در بشکه)	۱۰۹/۵۳	بورس لندن
نفت کوره ۱۸۰ (دلار به ازای تن متریک)	۵۸۳/۶۵	فوب خلیج فارس
نفت‌گاز (دلار در بشکه)	۱۲۲/۲۸	فوب خلیج فارس
نفت حرارتی (سنت در لیتر)	۷۹	نایمکس
بنزین (سنت در لیتر)	۸۰	نایمکس
بنزین سوپر (سنت در لیتر)	۷۵	فوب خلیج فارس
گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)	۱۷	نایمکس

مأخذ: سایت‌های Platt's, NYMEX, ICE DME و شرکت ملی نفت ایران.

قیمت روزانه سبد اوپک (دلار به ازای هر بشکه)

متوسط روزانه سبد اوپک	
قیمت	تاریخ (آوریل ۲۰۱۴)
۱۰۶/۰۶	۱۶
۱۰۵/۲۱	۱۵
۱۰۴/۸۱	۱۴
۱۰۴/۰۷	۱۱

مأخذ: سایت اوپک.

صنایع تکمیلی پتروشیمی توسعه اقتصادی را شتاب می‌بخشد^۱

توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی در یک دهه گذشته مورد توجه متولیان امر در صنعت پتروشیمی ایران قرار داشته است. چراکه توسعه متوازن در بخش‌های بالادستی و پایین‌دستی پتروشیمی منجر به جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش‌افزوده بالایی خواهد شد.

امروزه نقش محصولات پتروشیمی در عرصه‌های مختلف زندگی انسان به چشم می‌خورد و زنجیره این صنعت در قالب محصولاتی چون پلاستیک، کامپوزیت، دارو، مواد شوینده، بهداشتی و انواع رنگ، کاملاً محسوس است.

صنعت پتروشیمی ایران که هم‌اکنون در مسیر رشد و توسعه قرار گرفته، نیازمند تکمیل زنجیره ارزش است، از این رو هم‌زمان با توسعه بخش بالادست آن،

۱. خبرگزاری شانا.

صنایع تکمیلی این صنعت با ارزش نیز باید به‌عنوان راهبردی ملی، مورد توجه قرار گیرد.

محقق نشدن برخی از برنامه‌های پیش‌بینی شده در صنعت پتروشیمی به دلایل مختلف از جمله تحریم‌ها، این صنعت را از نظر زنجیره ارزشی در وضعیتی قرار داده است که از رشد متقارنی در کشور برخوردار نباشد؛ بنابراین شتاب‌دهی در این بخش از بدنه صنعت نفت کشور با هدف جلوگیری از خام‌فروشی محصولات سودآور آن، امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر است.

کارشناسان انرژی اعتقاد دارند که سرمایه‌گذاری در صنایع تکمیلی به‌علت وجود ارزش‌افزوده بالا، یک سرمایه‌گذاری مطمئن و سودآور خواهد بود؛ اما در این مسیر باید نقاط ضعف، اصلاح شده و برنامه‌ریزی‌های جدیدی انجام شود. صنایع تکمیلی پتروشیمی سبب توزیع عادلانه ثروت در کشور خواهد شد و به‌ویژه در دهک‌های پایین جامعه می‌تواند اشتغال‌آفرین باشد و درآمدزایی مناسبی نیز برای اقشار آسیب‌پذیر در مناطق محروم ایجاد کند.

ساخت و توسعه شهرک‌های تخصصی پتروشیمی که از چند سال قبل در دستور کار شرکت ملی صنایع پتروشیمی و سازمان شهرک‌های صنعتی ایران قرار داشت می‌تواند زمینه‌ساز رشد و توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی باشد.

شهرک‌های تخصصی صنایع تکمیلی پتروشیمی ضمن دارا بودن مزیت‌های شهرک‌های صنعتی حتی مزایای بیشتری نیز نسبت به برخی از این شهرک‌ها دارند؛ به‌طوری که با توسعه این شهرک‌ها به‌ویژه در استان‌های مرزی می‌توان توسعه صنعت پتروشیمی را در کشور شتاب بخشید.

فعالان در صنایع تکمیلی پتروشیمی ایجاد شهرک‌های تخصصی پتروشیمی را عاملی برای جلوگیری بسیاری از دلالتی‌ها و عرضه نامتوازن محصولات پتروشیمی می‌دانند.

استان‌های مرزی ایران به‌علت وجود بازارهای مناسب و وجود تقاضا از سوی کشورهای همسایه قابلیت جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید و توسعه شهرک‌های تخصصی پتروشیمی با هدف توسعه صنایع تکمیلی را دارا هستند.

ایران به‌علت موقعیت منطقه‌ای مناسب می‌تواند کالاهای ساخته شده از صنایع تکمیلی پتروشیمی را به کشورهای اطراف خود با بازاری حدود ۶۰۰ میلیون نفر صادر کند و باید نقاط ضعف موجود شناسایی شده و با اصلاح چالش‌ها، برنامه‌ریزی‌های جدیدی انجام شود و در این میان باید در نظر داشت که استان‌های مرزی نقش ویژه‌ای در توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی دارند و با تقویت بازارچه‌های مرزی و ایجاد مناطق ویژه صادراتی افزون‌بر افزایش ضریب امنیت ملی، می‌توان روند صادرات صنایع تکمیلی را گسترش داد.

با توجه با تأکید مقام‌های عالی کشور به‌ویژه مدیران صنعت نفت، باید در نظر داشت که توسعه پایدار با گسترش صنایع تکمیلی محقق خواهد شد و صنایع می‌توانند از تولیدات واحدهای میان‌دستی و تکمیلی پتروشیمی در مسیر توسعه اقتصادی کشور استفاده کنند.

در این میان برای توسعه صنایع تکمیلی در برنامه ششم توسعه صنعت پتروشیمی برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای صورت گرفته است.

برنامه ششم توسعه صنعت پتروشیمی با هدف توسعه پایدار و متوازن تدوین شده و در این مسیر با کاهش خام‌فروشی، برنامه‌های مدونی برای توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی اندیشیده شده است. بدون تردید پرهیز از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره ارزش در صنعت پتروشیمی به‌علت زیرساخت‌های موجود می‌تواند در توسعه این صنعت ارزش‌آفرین یک مزیت به‌شمار آید که با یک برنامه منسجم رسیدن به اهداف پیش‌بینی شده میسر خواهد شد.

دسترسی به بازارهای جدید و تنوع در سبد محصول از دستاوردهای توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی است و ظرفیت تولید این صنعت را در سال‌های آتی به‌طور چشمگیری افزایش خواهد داد.

امروزه شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری از راهبردهای دفتر توسعه صنایع تکمیلی پتروشیمی است و می‌توان با توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز از خام‌فروشی جلوگیری کرده و ارزش‌افزوده بالایی را به‌دست آورد.

در این میان نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد آن است که با توجه به آمایش سرزمین و پراکندگی صنایع بالادستی پتروشیمی در سراسر کشور زمینه مناسبی برای توسعه صنایع تکمیلی به‌وجود آمده و سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند یک سرمایه‌گذاری مطمئن و سودآور باشد.

تبعات منفی تمرکززدایی مدیریت برق^۱

وحید شقاقی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اقتصادی و برگزیده بنیاد ملی نخبگان در مورد طرح تمرکززدایی مدیریت صنعت برق اظهار کرد: مدیریت کلان صنعت برق در کشور چنانچه به دنبال تمرکززدایی در صنعت است باید به تبعات منفی حاصل از تمرکززدایی توجه کند. چراکه هرگونه عدم تعادل و توازن بین تولید و مصرف برق موجبات تحمیل شوک‌های متعدد را به جامعه فراهم می‌کند.

این کارشناس اقتصادی اظهار کرد: ممکن است تفکیک وظایف بتواند تا جاهایی کمک کند. اما اگر نگاه سیستمی را نتوانیم حاکم کنیم این موضوع تبعات ناگواری را در پی دارد. مدیریت یکپارچه در حوزه تولید، توزیع و انتقال می‌تواند اطلاعات را رصد کند و تصمیم واحد بگیرد، اما با تمرکززدایی احتمال دارد نتوانیم مدیریت واحد داشته باشیم.

وی با تأکید بر اینکه در صورت نبود مدیریت واحد در صنعت برق در سطح کلان و پایین‌تر، مردم و بنگاه‌های برق متضرر می‌شوند گفت: مدیریت واحد می‌تواند هر سه بخش توزیع، تولید و انتقال رصد و پایش کند، اما در صورت نبود مدیریت سیستمی، به صنعت برق در حوزه بنگاه‌های تولید و مردم ضربه وارد می‌شود.

شقاقی تأکید کرد: خصوصی‌سازی، واگذاری بخش‌های مختلف و اجرای اصل چهل و چهارم قانون اساسی زمانی می‌تواند پاسخ قانع‌کننده و ارزشمندی داشته باشد

که فضای رقابتی در کشور حاکم شود. اگر می‌خواهیم در صنعت برق تولید را به بخش خصوصی واگذار کنیم طبیعتاً باید فضا، رقابتی باشد.

این عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اقتصادی تصریح کرد: باید مراقبت شود تا تعادل بین تولید، انتقال و توزیع برقرار شود. هرگونه انحراف از تولید بهینه می‌تواند به بخش مصرف در حوزه بنگاه‌های تولیدی و ازسوی دیگر در حوزه خانوار ضربه وارد کند.

طرح جدید وزارت نیرو برای ایجاد تغییرات ساختاری در نحوه مدیریت صنعت برق درحالی با استدلال «ایجاد رضایتمندی و تمرکززدایی مدیریت» مطرح شده که برخی از کارشناسان برق این اقدام را ضربه‌ای به صنعت برق می‌دانند و معتقدند ایجاد تغییرات در مدیریت صنعتی که با وجود آنکه میزان بدهی آن به حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان رسیده است و کمبود اعتبار چالش جدی این صنعت در سال‌های اخیر بوده است، از ایجاد خاموشی در دهه اخیر جلوگیری کرده و نسبتاً صنعت موفق‌تری در کشور بوده است نیاز به کارشناسی دقیق‌تر و شناسایی آسیب‌های احتمالی ایجاد تغییرات و چندگانگی مدیریتی است.

اولین قرارداد فروش تضمینی برق تجدیدپذیر مبادله شد^۱

اولین قرارداد خرید تضمینی برق تجدیدپذیر در صنعت آب و فاضلاب با ظرفیت ۴ مگاوات اتصال به شبکه و نرخ پایه هر کیلووات ساعت ۴,۴۴۲ ریال، بین شرکت فاضلاب تهران و شرکت توانیر مبادله شد.

حسین اکبریان، معاون برنامه‌ریزی و منابع انسانی شرکت فاضلاب تهران با اعلام خبر مبادله قرارداد فروش برق تولیدی از نیروگاه (CHP) تولید همزمان برق و حرارت) تصفیه‌خانه فاضلاب جنوب تهران با شرکت توانیر گفت: براساس ماده (۶۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مبنی بر تکلیف وزارت نیرو برای خریداری انرژی برق تولیدی از سوی نیروگاه و تولیدکنندگان بخش‌های خصوصی و دولتی با قیمت‌های تضمینی شرکت فاضلاب تهران با هماهنگی سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا) از حدود ۲ سال پیش مبادله این قرارداد را در دستور کار خود قرار داد.

با تدوین برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مطابق بند «ب» ماده (۱۳۳) این برنامه، به شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو اجازه داده شد نسبت به انعقاد قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق تولیدی از منابع انرژی‌های نو و انرژی‌های پاک با اولویت خرید از بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نماید که منجر به عقد قرارداد با این شرکت شد.

با مبادله این قرارداد، با توجه به نرخ خرید تضمینی برق از سوی دولت و تعرفه خرید برق مصرفی برای تصفیه‌خانه، سالیانه درآمدی در حدود ۱۶۰ میلیارد ریال عاید این شرکت خواهد شد.

آژانس بین‌المللی انرژی: اوپک نباید نفت بیشتری تولید کند^۱

آژانس بین‌المللی انرژی در تازه‌ترین گزارش ماهیانه خود اعلام کرد: پس از کاهش تولید اوپک و رسیدن آن به پایین‌ترین سطح پنج ماه اخیر، در ماه مارس این سازمان برای تأمین تقاضای به تولید نفت بیشتر در نیمه دوم امسال نخواهد داشت. آژانس افزود: عرضه نفت سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در ماه مارس روزانه با ۸۹۰ هزار بشکه کاهش به ۲۹ میلیون و ۶۲۰ هزار بشکه در روز تنزل کرده است.

این رقم پایین‌تر از سقف تولید جمعی ۳۰ میلیون بشکه‌ای اوپک است و نشان می‌دهد که این سازمان باید در نیمه دوم امسال تولید خود را افزایش دهد. آژانس بین‌المللی انرژی که به کشورهای مصرف‌کننده نفت مشاوره می‌دهد افزود: عرضه اوپک در ماه مارس نسبت به فوریه کاهش شدید را تجربه کرده، اما به نظر می‌رسد این کاهش کوتاه‌مدت باشد. چشم‌انداز تولید نفت اوپک رو به افزایش است، اما این چشم‌انداز بدون خطرات سیاسی قابل توجه نیست.

بهای نفت برنت در سال جاری در بحبوحه افزایش تولید آمریکا و علائم کند شدن اقتصادهای نوظهور با ۳/۲ درصد کاهش، حدود ۱۰۷ دلار و ۲۹ سنت در هر بشکه معامله شده است.

صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی‌های خود درباره رشد اقتصادی کشورهای نظیر برزیل، روسیه، آفریقای جنوبی و ترکیه را در ماه جاری کاهش داد.

آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد: تولید نفت ۱۲ کشور عضو اوپک در ماه مارس به دلیل کاهش تولید عراق، عربستان و لیبی کاهش یافته است. تولید اوپک در ماه فوریه روزانه ۳۰ میلیون و ۵۱۰ هزار بشکه بود.

آژانس بین‌المللی انرژی ارزیابی کرد که اوپک در نیمه دوم امسال باید روزانه ۳۰ میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه نفت تولید کند.

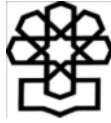
این نهاد انرژی اضافه کرد: پیش‌بینی می‌شود تقاضای جهانی نفت در سال جاری به روزانه ۹۲ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش پیدا کند که نسبت به پیش‌بینی گزارش ماه قبل تغییر چندانی را نشان نمی‌دهد.

آژانس پیش‌بینی خود برای مصرف نفت روسیه را روزانه با ۵۵ هزار بشکه کاهش به ۳/۵ میلیون بشکه در روز در سال جاری تنزل داد، زیرا اقتصاد این کشور پس از ناآرامی‌های اوکراین کند شده است.

این نهاد اضافه کرد: یک ماه پس از رخدادهای منطقه کریمه ناظران بازار در حال بررسی تأثیرات این تحولات روی بازار نفت هستند.

باتوجه به ماهیت ناپایدار وضعیت موجود سؤالات و ابهامات زیادی هنوز وجود دارد.

عرضه نفت کشورهای خارج از اوپک پیش‌بینی می‌شود که در سال جاری به ۵۶ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز برسد که نسبت به گزارش ماه قبل روزانه ۲۰۰ هزار بشکه کاهش نشان می‌دهد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۶۰۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۴۹)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: زهرا جعفری، مجتبی درویش‌توانگر
ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی
مقتضی: حسین امیری خامکانی (عضو کمیسیون انرژی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱/۳۱